

STRETNUTIE HISTORICKÉHO VÝZNAMU

(Jednotný ideologický front komunistických a robotníckych strán v Európe)

Naša marxistická filozofia nie je odtrhnutá od života. Je organickou, aktívnou súčasťou našej rozvinutej socialistickej spoločnosti. Plní — na úseku ideologickom a teoretickom — svoje výsostné poslanie byť spoľahlivým pomocníkom komunistickej strany v jej boji za mier, bezpečnosť, spoluprácu a spoločenský pokrok v Európe. V plnení tejto internacionálnej povinnosti je súčasne zabezpečená i prítomnosť a budúcnosť našej socialistickej vlasti.

Z uvedených dôvodov považujeme za svoju povinnosť aspoň v stručnosti sa zmieniť o konferencii európskych komunistických a robotníckych strán (29. a 30. júna 1976 v Berlíne), o tomto „stretnutí dejinného významu“.

Z prejavu L. I. Brežneva

Buržoázna propaganda v snahe oslabiť príťažlivosť socializmu a poškiniť ho, vynáša mýtus o „uzavretej spoločnosti“. Tvrdí, že sa socialistické krajiny vraj vyhýbajú stykom s inými národmi, že sa vyhýbajú výmene informácií a rozvoju stykov medzi ľuďmi.

Aj tu sa pozrieme na fakty. Do členských krajín RVHP zavítalo len vlni vyše 58 miliónov zahraničných hostí. Do 35 miliónov občanov krajín socialistického spoločenstva vyšlo do zahraničia. Už z toho je jasné, začo stoja všetky reči o „uzavretej spoločnosti“.

Alebo si vezmime otázku stykov medzi takými masovými organizáciami, ako sú odbory. Štátne orgány USA neraz odmietli vydať víza sovietskym delegáciám, pozvaným americkými odbormi. Stalo sa dokonca, že predstaviteľom sovietskych odborov bola znemožnená účasť na medzinárodných stretnutiach usporadúvaných v Spojených štátoch.

Pokiaľ ide o Sovietsky zväz, vlni k nám zavítalo 980 zahraničných odborových a robotníckych delegácií a 750 našich delegácií navštívilo cudzie krajiny.

Nie, socialistické krajiny nie sú „uzavretou spoločnosťou“. Sme otvorení všetkému pravdivému a čestnému a sme ochotní všemožne rozširovať styky a využívať pritom priaznivé podmienky, ktoré utvára uvoľňovanie napätia. Budeme však vždy zatvárať dvere publikáciám propagujúcim vojnu, násilie, rasizmus a nenávisť medzi ľuďmi. Tým skôr ich budeme zatvárať pred emisármi

zahraničných tajných služieb a emigrantských protisovietskych organizácií, ktoré tieto služby utvorili. Keď sa hovorí na Západe o „slobode“ stykov, ide niekedy hociakomu o to, mať voľné ruky pre veľmi špinavé záležitosti. Na „špionomániu“ netrpíme, nepripustíme však ani slobodu pre podvratné akcie proti nášmu zriadeniu, proti našej spoločnosti. Som presvedčený, že po nedávnych škandálnych odhaleniach činnosti americkej CIA každý dobre chápe, že naše stanovisko k tejto otázke je, mierne povedané, opodstatnené.

Sme toho názoru, že kultúrna výmena a informačné prostriedky musia slúžiť humánnym ideálom, mieru, upevňovaniu dôvery a priateľstvu medzi národmi. Na území niektorých európskych krajín však pôsobia známe podvratné rozhlasové stanice, ktoré si prisvojili také názvy, ako je „Sloboda“ a „Slobodná Európa“. Sama ich existencia otravuje medzinárodné ovzdušie a je v prianom rozpore s duchom i literou helsinských dohovorov. Sovietsky zväz je rozhodne za zastavenie činnosti týchto nástrojov „psychologickej vojny“.

Naša strana, verná veľkým ideám proletárskeho internacionalizmu, nikdy neoddeľovala osudy sovietskej krajiny od osudov iných európskych krajín a celého sveta. Zahraničná politika ZSSR, zameraná na upevnenie mieru a slobody národov, i naša vnútorná politika, ktorej cieľom je vybudovať komunizmus, zodpovedajú nielen životným záujmom sovietskeho ľudu, ale sú, a o tom sme presvedčení, prínosom k spoločnému boju komunistov celého sveta za lepšiu budúcnosť ľudstva.

***

Prednosti socializmu nám umožňujú zabezpečiť plynulý rast hospodárstva krajiny a súčasne nepretržite zvyšovať životnú úroveň všetkého ľudu. Strana dnes stavia do popredia úlohu zvýšiť efektívnosť výroby, zvýšiť kvalitu práce zo všetkých stránok tohto širokého pojmu. Vyžaduje to obrovskú prácu v rozličných smeroch — od rozsiahlej modernizácie technickej základne výroby až po nové, prenikavé zmeny vo výchove uvedomelého, komunistického vzťahu k práci a pri rozvíjaní mnohomiliónových mas pracujúcich.

Treba zdôrazniť, že rozvoj výroby a zvyšovanie hmotnej úrovne ľudu nepovažujeme za samoúčelné, ale k nim pristupujeme so zreteľom na hlavné programové ciele komunistickej výstavby. Mám na mysli predovšetkým zbližovanie životných podmienok pracujúcich miest a vidieka, k čomu do značnej miery smeruje poľnohospodárska politika, vypracovaná našou stranou v posledných rokoch. Mám na mysli postupné stieranie rozdielov medzi duševnou a telesnou prácou, k čomu prispieva napríklad zavedenie všeobecnej povinnej desaťročnej školskej dochádzky a značné zvyšovanie intelektuálnej úrovne práce robotníkov a kolchozníkov. Mám taktiež na mysli, že sa nám podarilo nebyťvale rozvinúť bytovú výstavbu a urobiť mnoho pre to, aby sa desiatkam miliónov pracujúcich zabezpečili dôstojné životné podmienky v moderných bytoch za rekordne nízke nájomné. V tejto práci budeme pokračovať.

Úspechy nášho spoločenského rozvoja sú možné len na základe slobodnej a uvedomelej tvorivej práce mas, čoraz aktívnejšieho uplatňovania ich občan-

ských práv a ich stále aktívnejšej účasti na utváraní všetkých stránok spoločenského života. Ďalší postup v budovaní komunizmu bude preto nevyhnutne znamenať i ďalší rozvoj socialistickej demokracie. Taká je principiálna línia našej strany. Taká je aj naša každodenná skutočnosť.

***

Mimochodom, náš spoločný triedny nepriateľ, medzinárodná buržoázia, dáva veľa príkladov medzinárodnej koordinácie svojich akcií v boji proti revolučným silám. Tam, kde je ohrozené vykorisťovateľské zriadenie, kde v boji majú prevahu sily národného a sociálneho oslobodenia, sily demokratické, snaží sa imperializmus doslova horúčkovo koordinovať svoju protiofenzívu. Takýchto príkladov poznáme dnes veľa v Európe, v Afrike a inde. Dnes, keď sa v niektorých západoeurópskych krajinách črtá perspektíva účasti komunistov vo vláde, rozvinuli reakčné kruhy, najmä v tábore NATO, kampaň otvoreného nátlaku a zasahovania do vnútorných vecí týchto krajín. Ale všimnite si, súdruhovia, proti čomu boja: proti výsledkom všeobecných volieb. Výsledok je, že imperialistickí politici, ktorí majú plné ústa demokracie a slobody, sú v skutočnosti ochotní znášať jedno i druhé len dotiaľ, pokiaľ to neohrozí ich neobmedzenú moc.

Z prejavu Gustáva Husáka

To, čo sa deje na našom kontinente, má veľký vplyv na celý svetový vývoj. Veď Európa bola v tomto storočí dvakrát ohniskom a hlavným dejiskom najstrašnejších vojen v histórii ľudstva. Je však aj kontinentom, kde sa zrodilo robotnícke hnutie, kde sa utvorilo jeho vedecké, marxisticko-leninské učenie, kde sa po víťazstve Októbrovej revolúcie premenil socializmus z teórie na reálnu skutočnosť a vznikol prvý socialistický štát. Tu, v Európe vznikli po druhej svetovej vojne mnohé ďalšie socialistické krajiny, čo sa výrazne prejavuje v rastúcom vplyve socializmu na celý svet. To priaznivo ovplyvňuje vývoj vzťahov medzi štátmi s rozdielnym spoločenským zriadením, v súlade s leninskými princípmi mierového spolužitia.

***

Úspešný rozvoj socialistických krajín, ako aj zápas komunistického a robotníckeho hnutia významne prispieva k zvýšeniu príťažlivosti myšlienok socializmu a dáva širokým masám pracujúcich perspektívu spravodlivého života v mieri. Čoraz viac ľudí na celom svete si uvedomuje, že Sovietsky zväz výstavbou socialistickej a komunistickej spoločnosti a svojou mierovou politikou je objektívne tou silou, ktorá má rozhodujúci vplyv na tieto pozitívne zmeny.

Úsilie socialistických štátov, pokrokových a mierových síl na Západe o realizáciu záverov celoeurópskej konferencie však vo viacerých kapitalistických krajinách naráža na odpor vplyvných reakčných síl. Pokúšajú sa zmať výsledky konferencie, deformovať zmysel Záverečného aktu, svojvoľne ho interpretovať a zasahovať do vnútorných vecí socialistických krajín. Proti politike uvoľňovania sa mobilizujú krajne pravicové, fašistické a revanšistické sily. Pod ich tlakom dochádza k prietahom pri realizácii dohodnutých opatrení, pri dohovore ďalších krokov za zmiernenie napätia a rozvoj spolupráce. Zvyšujú sa výdavky na zbrojenie a na rozličných miestach našej planéty sa zostruje napätie.

***

Naša strana vysoko oceňuje boj, ktorý vedú bratské strany v kapitalistických krajinách ako avantgarda demokratických a pokrokových síl proti nadvláde monopolistického kapitálu, za mier, za hlboké demokratické a socialistické spoločenské premeny. Ich úspechy sú dôkazom rastúceho vplyvu, priťažlivosti a sily ideí socializmu, ideí marxizmu-leninizmu.

***

Pri mobilizácii demokratických a pokrokových síl do spoločného boja za práva pracujúcich vzrastá v podmienkach zostrujúcej sa všeobecnej krízy kapitalistického systému úloha nielen jednotlivých komunistických a robotníckych strán, ale aj robotníckeho hnutia ako celku. Ešte viac ako kedykoľvek v minulosti sa potvrdzuje význam internacionálnej solidarity a jednoty ako nevyčerpatelného zdroja sily a akcieschopnosti nášho hnutia.

***

Dobré výsledky sme dosiahli vďaka tomu, že v politike našej strany sme dôsledne rešpektovali zásady marxizmu-leninizmu, všeobecné zákonitosti výstavby socializmu, že sme tieto princípy tvorivo uplatňovali a rozvíjali v podmienkach našej krajiny. Na vlastných skúsenostiach sme sa presvedčili o nevyhnutnosti dôsledne a správne spájať národné a internacionálne záujmy, čerpať ponaučenie z práce sovietskych komuniztov, ktorí nazhromaždili najbohatšie skúsenosti z budovania socializmu a komunizmu.

Z dokumentu konferencie

Politika imperializmu, neokolonializmu a všetky formy útľaku a vykoisťovania zostávajú hlavným nebezpečenstvom pre mier, nezávislosť a rovnoprávnosť národov. Súčasne nerovnomerný hospodársky rozvoj, nerovnoprávne hospodárske a politické vzťahy sú zdrojom napätia a konfliktov a sú vážnou prekážkou na ceste k nezávislosti a sociálnemu pokroku.

Pozície imperializmu, ktorého podstata sa nezmenila, boli v dôsledku zmien v pomere síl oslabené. Prejavuje sa to v tom, že nie je schopný zmať historické vymoženosti socializmu, ani zadržať postup pokrokových síl, hnutia za oslobodenie a nezávislosť národov.

Ťažkosti, ktoré prežíva imperializmus, sú výsledkom ďalšieho prehĺbenia všeobecnej krízy kapitalistického systému, ktorá zasahuje všetky sféry života kapitalistickej spoločnosti — hospodársku, sociálnu, morálnu i politickú — a prejavuje sa v rôznych krajinách v rôznych formách a meradlách. Obzvlášť ostro sa prejavujú také charakteristické čnty terajšej vážnej krízy, ako je chronická inflácia, kríza menového systému, rastúca nevyváženosť výrobných kapacít, nezamestnanosť miliónov pracujúcich. Táto kríza vyvoláva všade ťažké následky pre životné a pracovné podmienky robotníckej triedy, roľníctva a stredných vrstiev a postihuje mimoriadne ťažko mládež a ženy, ako aj zahraničných robotníkov. Je sprevádzaná javmi morálneho rozkladu a otrasmi, ktoré svedčia o jej politickom charaktere.

Kríza plodí v medzinárodných politických a hospodárskych vzťahoch hlboké rozpory. Prejavuje sa aj v hlbokých obchodných konfliktoch, v urputnom konkurenčnom boji medzi monopolistickými skupinami rozličných krajín, vrátane členských krajín EHS, ako aj v rozpore medzi kapitalistickými monopolmi a rozvojovými krajinami.

To všetko dokazuje, že sa hospodárska a sociálna štruktúra kapitalistickej spoločnosti dostáva do čoraz väčšieho rozporu s potrebami pracujúcich a ľudových más i s požiadavkami sociálneho pokroku a demokratického politického rozvoja.

Robotnícka trieda a pracujúci kapitalistickej Európy bojujú za demokratické východisko z tejto krízy, za východisko zodpovedajúce záujmom širokých ľudových más a otvárajúce cestu k socialistickej premene spoločnosti.

Reakčné kruhy veľkokapitálu sa pokúšajú nájsť východisko z tejto situácie obmedzovaním demokratických a sociálnych práv ľudových más a zvalovaním bremien krízy na ich plecia. Tieto sily sa súčasne usilujú klásť prekážky politickému uvoľňovaniu napätia a aktívnej spolupráci, podryť výsledky konferencie v Helsinkách a znovu utvoriť vo vzťahoch medzi štátmi atmosféru napätia a konfrontácie. Ešte stále sa určité sily zasadzujú o návrat k politike studenej vojny, ktorá viedla k rozštiepeniu kontinentu na bloky stojace proti sebe. Proti tejto politike bojovali a bojujú komunistické strany a iné demokratické a mierumilovné sily.

Je nevyhnutné skončiť s pretekmi v zbrojení a začať proces znižovania výzbroje a stavu ozbrojených síl. Rastúce výdavky na zbrojenie sú čoraz ťažším bremenom na pleciah pracujúcich a ľudových más. Keby sa tieto obrovské prostriedky využili na zvýšenie životnej úrovne národov, na prekonanie ekonomickej zaostalosti, na poskytnutie pomoci a podpory rozvojovým krajinám a na ochranu životného prostredia, poslúžilo by to v obrovskej miere pokroku celého ľudstva.

Za tieto ciele bojujú socialistické, nezúčastnené a iné mierumilovné krajiny, komunistické a robotnícke strany, pokrokové a demokratické sily Európy.

Prekonať odpor, ktorý tomu kladú reakčné kruhy krajín NATO, všetky konzervatívne sily, je neodkladná vec, životne dôležitá otázka pre všetky národy nášho kontinentu.

Pretože strany zúčastnené na konferencii sú za likvidáciu rozdelenia Európy na bloky a za politiku odzbrojenia, sú proti akejkolvek činnosti, ktorá je v rozpore s touto pozíciou.

Medzi bojom za mier, uvoľnenie napätia, bezpečnosť a za prebojovanie princípov mierového spolužitia, za upevnenie vzájomnej dôvery medzi národmi a štátmi a bojom za nové ekonomické a politické vymoženosti pracujúcich, za sociálny pokrok je úzka vzájomná súvislosť.

Komunistické a robotnícke strany, ktoré sa zúčastňujú na konferencii, usudzujú, že tieto ciele je možné dosiahnuť tým skôr, čím účinnejšie bude úsilie smerujúce k zmareniu všetkých tendencií reakčného a autoritárskeho charakteru, k zastaveniu pretekov v zbrojení, k uskutočneniu odzbrojenia, k obmedzeniu a prekonaniu moci monopolov v živote jednotlivých krajín i v medzinárodnom rozsahu.

Boj za uvoľnenie považujú za dôležitý príspevok k utvoreniu takých medzinárodných podmienok, ktoré napomáhajú sociálny pokrok. Zastávajú názor, že čoraz dôslednejšie prebojovanie princípov mierového spolužitia, najmä — vo vzťahu k Európe — princípov obsiahnutých v Záverečnom akte konferencie v Helsinkách, utvára priaznivé predpoklady pre úplnú nezávislosť a samostatný rozvoj krajín a napomáha boj národov za ekonomický a sociálny pokrok. Utvára priaznivejšie podmienky pre boj hnutia za demokratické a socialistické premeny v kapitalistických krajinách. Napomáha ďalší všestranný ekonomický, sociálny a politický rozvoj socialistických krajín a čoraz plnšiu realizáciu možností socializmu.

V dôsledku pôsobenia všetkých týchto faktorov vzrastá úsilie národov o spravodlivosť a mier. Súčasné ideály socializmu zapúšťajú čoraz hlbšie korene vo vedomí čoraz širších mas.

***

Účastníci konferencie sa domnievajú, že uplatnenie cieľov, o ktoré sa usilujú, by znamenalo významný pokrok na ceste k premene Európy na kontinent mieru, bezpečnosti, spolupráce a sociálneho pokroku. Zdôrazňujú svoju rozhodnosť využiť možnosti, ktoré vznikli v dôsledku uvoľnenia napätia, na dosiahnutie podstatných výsledkov, ktoré by zodpovedali tak triednym záujmom pracujúcich, ako aj národným záujmom každého národa a záujmom pokroku celého ľudstva.

Komunistické a robotnícke strany zastúpené na konferencii sú za konštruktívny dialóg so všetkými demokratickými silami pri plnom zachovaní osobitosti a samostatnosti všetkých týchto síl, aby sa dosiahla plodná spolupráca v boji za mier, bezpečnosť a sociálny pokrok. Vyzývajú robotnícku triedu, roľníctvo, stredné vrstvy, predstaviteľov vedy a kultúry, ženy, mládež, všetky pokrokové, demokratické a mierumilovné sily a strany, demokratické masové

organizácie, aby znásobili svoje úsilie v záujme mierovej budúcnosti a rozkvetu všetkých národov a všetkého ľudu nášho kontinentu.

Uplynuli už vyše tri desaťročia od veľkého víťazstva nad fašizmom. Premena Európy na kontinent trvalého mieru bude najlepším uctením si pamiatky všetkých tých, čo bojovali a položili svoje životy za toto víťazstvo. Komunistické a robotnícke strany, ktoré sa zúčastňujú na berlínskej konferencii, sú presvedčené, že uskutočnenie veľkých cieľov vytýčených na ich stretnutí zodpovedá záujmom všetkých národov a je významným príspevkom pre vec mieru, národnej nezávislosti, demokracie a socializmu na celej našej planéte.